

TRANSPORTKJØPERS ANSVAR

FAIR TRANSPORT

Meløy Næringsforum, 8. mai 2024
Eivind Karikoski, Prosjektleder

NORGES LASTEBILEIER-FORBUND

*NLF skal være
den samlende
kraften som styrker
konkurransen-
evnen til norske
transportører*

NLF er den største nærings- og arbeidsgiverorganisasjonen for norsk landtransport av gods

NLF REPRESENTERER:

3 000

BEDRIFTER
OG TRANSPORT-
SENTRALER

20 000

LASTEBILER

23 000

SYSSELSATTE

30 mrd

KR. I OMSETNING

Et forpliktende kvalitets- og sertifiseringsprogram for vegtransportører som skal gjøre det enklere for transportkjøpere å velge bærekraftige, trafikksikre og sosialt ansvarlige alternativer.

Useriøse aktører spekulerer i en rekke lovbrudd for å øke profitten

- Alvorlige brudd på kjøre- og hviletid
- Grov overlast
- Manglende lastsikring
- Momsunndragelse
- Ulovlig fylling av anleggsdiesel
- Brudd på kabotasjeregulverket
- Underbetaling av sjåførene

Transportkjøpers ansvar – og utfordringer

Oppdragsgivere har et selvstendig ansvar i spesiallovgivningen.

- Arbeidsmiljøloven § 2-2 (andre enn egne ansatte også er sikret et forsvarlig arb.m)
- Forskrift om arbeidstid for sjåførere og andre (FATS) § 3. (skal medvirke)
- Kjøre og hviletid- Rådsforordning 561/2006 art. 10 nr 4. (skal sikre)

Transportkjøpers ansvar – og utfordringer

- Veitrafikkloven § 36 a (gebyr for overlast).
- Farlig gods (ADR)

Oppdragsgiver kan også straffes etter den generelle medvirkningsbestemmelsene i Straffelovens § 15

I tillegg kan oppdragsgiver straffes etter Straffeloven § 27- når noen i egen organisasjon eller hos en underleverandør begår en straffbar handling

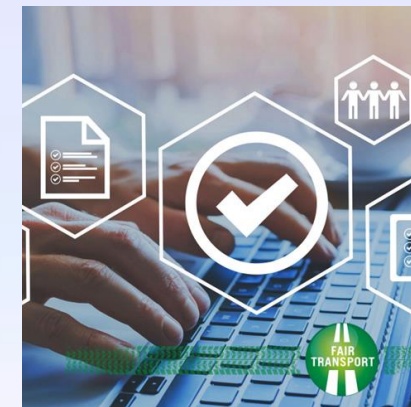
Allmenngjøringsloven

Arbeidsgiver har et straffeansvar for å betale allmenngjort lønn etter lovens § 15

Oppdragsgiver har informasjons- og påseplikt

Oppdragsgiver har også et solidaransvar for at arbeidstakere hos underleverandør får betalt allmenngjort lønn + diett

Hovedleverandør vs underleverandør

Medvirkeransvaret

Har transportøren dette på plass?

- Skriftlige arbeidsavtaler
- Registrert i foretaksregisteret, merverdiavgiftregisteret, Aa-registeret
- Internkontrollsystem / HMS-system
- Verneombud hvis fem eller flere arbeidstakere
- Bedriftshelsetjeneste
- De nødvendige forsikringer (yrkesskade, bedriftansvar, godsansvar mv)
- Kontroll av kjøretøy, avvikssystem mv

Hvorfor etterspørre en sertifisering?

- Ønske om å minimere risiko for at leverandør begår lovbrudd
- Transportkjøperansvaret enklere å følge opp når transportøren har erfaring med å rapportere/dokumentere
- Rask tilgang til dokumentasjon
- Stadig flere etterspør Fair Transport
Kommuner, IKS, Innkjøpssammenslutninger, private næringsliv

45 krav fordelt på tre hovedområder

Trafikksikkerhet:

- Trafikksikkerhetspolicy
- Avvikshåndtering, kontroll av kjøretøy, lastsikring
- Sikkerhetsutstyr, ADR, Sikkerhetsrådgiver
- Kompetansetiltak trafiksikkerhet og skadeforebygging

Klima og miljø:

- Miljøpolicy
- Moderne bilpark, plan for utskiftning av eldre kjøretøy
- Bruk av flåtestyringssystemene i forhold til optimal kjørestil, tomgang, fart, forbruk, cruisekontroll.
- Miljørapport

Ansvar:

- Kvalitetspolicy – Arbeidsmiljøpolicy
- Signert egenerklæring arbeidsavtaler, lønns- og arbeidsvilkår
- Internkontroll / HMS-system
- Verneombud - Bedriftshelsetjeneste
- Skatt og mva – innlevert årsregnskap
- Årsrapport HMS – firmaattest – yrkesskadeforsikring – bedriftsansvarsforsikring

Fair Transport – en forpliktende sertifisering

Fair Transport er et forpliktende kvalitets- og sertifiseringssystem med målsetning om å styrke trafikksikkerheten, senke utslipp av miljø- og klimagasser og sikre gode sosiale forhold for ansatte.

Som transportkjøper skal du være trygg på at når du velger en Fair Transport bedrift som din transportør, så får du en trygg og ansvarlig samarbeidspartner. Transportbedriftene som er Fair Transport-sertifisert har beskrevet og dokumentert sitt arbeid innenfor de krav som stilles i sertifiseringen:

→ Egenerklæring

Erklæringen, signert av bedriftens daglige leder, bekrefter at informasjonen som er registrert i Fair Transport er korrekt og gir en representativ oversikt over bedriftens virksomhet, systemer og rutiner.

→ Trafikksikkerhetspolicy

Bedriften har en trafikksikkerhetspolicy som viser bedriftens holdninger og målsetninger på trafikksikkerhetstiltak, opplæring, førerkompetanse og kjøreadferd.

→ Kompetanseheving

Bedriften gjennomfører kompetansehevende tiltak, ved at den i tillegg til den lovpålagte yrkessjåføropplæringen (YSK hver 5. år) også gjennomfører tiltak for sjåførene mellom YSK kursene.

→ Bedriftens avvikssystem

Systemet skal være tilpasset virksomhetens aktivitet, risikoforhold og størrelse. Bedriften har beskrevet sitt avvikssystem og sine rutiner for behandling av avvik.

→ Kontroll av kjøretøy

Bedriften har rutiner for daglig kontroll av kjøretøy og for service og kontroll etter leverandørenes spesifikasjoner og myndighetskrav.

→ Opplæring i sikring av last

I tillegg til at sjåførene får oppfriskning i sikring av last hvert 5. år under yrkessjåføropplæringen, forplikter bedriften å distribuere skriftlige standarder for lastsikring.

→ Opplæring bilbrann i tunnel

Bedriften bekrefter å ha gitt informasjon om hvordan sjåførene skal opptre under bilbrann i tunnel.

→ Kjøre- og hviletidsbestemmelsene

Bedriften bekrefter at den tilrettelegger sine transporter slik at kjøre- og hviletidsbestemmelsene overholdes. Den beskriver også systemet som benyttes for nedlasting av dataene og hvordan eventuelle avvik følges opp.

→ Farlig gods – ADR

Bedrifter som kjører farlig gods dokumenterer at den har godkjent sikkerhetsrådgiver.

→ Beredskapsplan ulykker

Bedriften bekrefter at den har en beredskapsplan og en varslingsplan som er gjort tilgjengelig for alle ansatte i bedriften.

→ Miljøpolicy

Bedriften har en miljøpolicy som viser bedriftens holdninger og målsetninger på miljø og utslipp.

→ Utslippsvennlig kjøreadferd – optimal kjørestil

Bedriften bruker kjøretøyenes flåtestyringsprogram eller på en annen måte kartlegger sjåførenes kjøreadferd for å følge opp og forbedre kjøreadferden.

→ Miljøklasse kjøretøy - utskiftningsplan

Bedriften fører oversikt over miljøklassen på kjøretøyene. En Fair Transport-bedrift har en høy andel Euro 6 kjøretøy, gass, hydrogen, elektrisk eller andre utslippsvennlige motorteknologier. Bedriften beskriver også sin plan for utskiftning av eldre kjøretøy.

→ **Utnyttelse av lastekapasiteten**

Bedriften har fokus på, og rutiner for å utnytte kjøretøyenes lastekapasitet. Transportoppdragene planlegges best mulig, ofte i samråd med oppdragsgiver.

→ **Miljørapport**

Bedriften lager årlig en miljørapport.

→ **Kvalitetspolicy**

Bedriften har en kvalitetspolicy som beskriver holdninger og målsetninger på kvalitetsarbeidet.

→ **Arbeidsmiljøpolicy**

Bedriften har en arbeidsmiljøpolicy som beskriver holdninger og målsetninger med arbeidsmiljø, verneombud, eventuelt avtale om ikke verneombud samt generelt om ansettelse og opplæring.

→ **Skriftlige arbeidsavtaler som følger Norsk Lov**

Bedriften bekrefter at den har skriftlige arbeidsavtaler som tilfredsstillende kravene i Arbeidsmiljøloven og har levert egenerklæring på dette, signert av daglig leder og en representant fra de ansatte.

→ **Internkontroll Helse, Miljø- og Sikkerhetssystem (HMS)**

Bedriften har bekreftet at den har et HMS-system tilpasset virksomhetens aktivitet, risikoforhold og størrelse, og har beskrevet systemet. Bedriften har bekreftet at alle ansatte får den nødvendige innføringen i systemet.

→ **Bedriftshelsetjeneste**

Bedriften har dokumentert avtale med godkjent Bedriftshelsetjeneste.

→ **Medarbeidersamtale**

Bedriften har beskrevet sine rutiner om medarbeidersamtale eller annen egnet samtale.

→ **Faglig oppdatering**

Bedriften har bekreftet at den ivaretar og følger opp faglig oppdatering, sertifikater mv. for sine ansatte.

→ **Sikkerhetsopplæring**

Bedriften har bekreftet at den gjennomfører nødvendig sikkerhetsopplæring.

→ **Skatter og avgifter - årsregnskap**

Bedriften har dokumentert attest på skatter og avgifter, og har levert årsregnskap for siste hele regnskapsår.

→ **Årsrapport HMS-arbeid**

Bedriften har en rapport med informasjon om internkontroll/HMS-arbeidet for hele siste år.

→ **Fellesskapsløyve**

Bedriften bekrefter at den har det riktige antallet løyver, og rapporterer inn navn på løyveinnehaver og bekrefter at vedkommende er ansatt i selskapet.

→ **Firmaattest**

Gjeldende firmaattest er lastet opp.

→ **Yrkesskedeforsikring**

Dokumentasjon på gyldig yrkesskedeforsikring er lastet opp.

→ **Bedriftsansvarsforsikring**

Dokumentasjon på gyldig bedriftsansvarsforsikring er lastet opp.

For énpersonbedrifter gjelder andre krav.

Hvordan jobber bedriftene med sertifiseringen

- Veiledningsmaterieill
- Oppdatert bedriftsinformasjon (ansatte, kjøretøy mv)
- Jobb med policyer og rapporter (maldokumenter tilgj.)
- Rådgivning
- Innsendt besvarelse blir revidert – motta rapport på hva som må forbedres
- Godkjenningutvalget møtes hver måned for gjennomgang av innkomne besvarelser
- Årlig resertifisering

Noen av fordelene for de sertifiserte bedriftene

- Dokumentasjon på bedriftens systemer og rutiner
  - Dokumentasjon på oppfyllelse av relevante lover og forskrifter
  - Innebærer årlig gjennomgang av internkontrollen
  - Svarer ut transportkjøpernes krav
  - Øker kompetansen – og øker konkurranseevnen
-
- 20 % rabatt på kjøretøyforsikringen hos If

Gode valg skal lønne seg – både for kjøper og tilbyder av transporttjenester

Fair Transport vil fremheve og tydeliggjøre trygg transport fra ansvarlige transportører. Transportører som kjører trafikksikkert, er utslippsvennlige og tilbyr gode arbeidsforhold.

Vi mener at både kjøpere og selgere av transporttjenester må ta sin del av ansvaret for en sikker, bærekraftig og ansvarlig transportnæring. Med Fair Transport vil vi gjøre det lettere for kjøpere av transport å ta de riktige valgene.

Formålet med Fair Transport-sertifiseringen er å profesjonalisere transportnæringen som utfører godstransport på veg. Gjennom dette kvalitets- og sertifiseringssystemet vil bedriftene dokumentere sin evne til å levere tjenester i henhold til gjeldende lover og forskrifter samt de krav som stilles av kunder og myndigheter, med spesielt fokus på å styrke trafikksikkerheten, senke utslipp av miljø- og klimagasser og sikre gode sosiale forhold for bedriftens ansatte.

Alle sertifiserte bedrifter skal oppfylle de krav og kriterier som stilles, vise engasjement for kontinuerlig forbedringsarbeid og følges opp gjennom årlige resertifiseringer.

Den sertifiserte bedriften må være registrert og organisert i Norge, med norske løyver og hvor arbeidstakerne er ansatt i den norske virksomheten. Bedriften skal ha sin hovedvirksomhet i Norge og/eller med utgangspunkt fra Norge.

Hvordan bli en Fair Transport-sertifisert bedrift?

For å bli Fair Transport-sertifisert må du ha god kunnskap om gjeldende lover og forskrifter, din virksomhet og bedriftens helse- miljø og sikkerhetsarbeid.

Nettstedet www.fairtransport.no er stedet for alle som interesserer seg for bærekraftig godstransport på vei.

Finn din Fair Transport-bedrift

For transportkjøpere er det mulig å søke etter bedrifter som er Fair Transport-sertifisert og finne informasjon om disse på www.fairtransport.no.

Det kan søkes både etter type transport og etter geografisk beliggenhet.

Det er også mulig å kontakte bedriftene gjennom portalen med forespørsel om mer informasjon, tilbud eller andre spørsmål. Finner man ikke en bedrift som samsvarer med søket, gis det god informasjon om hva man som transportkjøper bør legge vekt på og hvilket ansvar man har.

Takk for oppmerksomheten

Følg oss på www.linkedin.com/company/fair-transport-norge/

www.fairtransport.no

Eivind Karikoski
ek@lastebil.no
928 65 901